

BOŽÍ SRDCE

(Rost'a Staněk, Krnov, 5.7.2026)

I.čtení: I. epištola Janova 4, 7-21

II.čtení: Pláč Jeremjášův 3, 31-33

Překulil se nám Letní slunovrat, tak už se blíží Vánoce...

Znáte Grinche? Film z roku 2000 „Jak Grinch ukradl vánoce“. Vánoční pohádka od Dr. Seusse. Bez toho, že bych prozrazoval pointu, téma je Grinchovo srdce. Když vynechám úvod a závěr – ano je to pohádka a končí dobře - tak po většinu příběhu je Grinch fakt hnusnej. Má škodolibou radost, když může ublížit. Libuje si, když uškodí. Když se mstí, evidentně mu to dělá dobře. Pravidelně si rentgenuje své vlastní srdce a s potěšením zjišťuje, jak se zmenšuje.

Grinch je sice hnusnej, ale je podán s milým humorem, a navíc uvedený laskavým hlasem vypravěče Zdeňka Svěráka. Takže, když ho sleduješ, přestaneš se bránit, svým způsobem se ti stane sympatickým a možná, že se v něm i poznáš. A třeba v jeho srdci uvidíš něco i ze svého srdce.

A o tom to dnes *taky* bude. O mém a o tvém srdci. Říkám „*taky*“, protože to hlavní bude dnes o Božím srdci. Ta místa, kde Bůh odkrývá své vlastní srdce, jsou i v Bibli vzácná. A nám se při čtení až tají dech. Však si to vezměte, když ti někdo z lidí odkryje své srdce, své nitro. Už to je vzácná chvíle. Což teprve, když nám své srdce odkrývá Bůh, kterého jsme nikdy neviděli, natož abychom mu viděli do srdce. To se nám teprve tají dech. Jak říkám, ta místa jsou i v Bibli vzácná, není jich mnoho.

Jedno z nich je v knize Pláč Jeremjášův, právě jsme je četli. Zopakujme si jeden verš: **Pláč 3,33**

„*Netrápí zajisté z srdce svého, aniž zarmucuje synů lidských.*“ (KP)

„*Neboť ne ze svého srdce pokořuje či skličuje syny člověka.*“ (ČSP)

Pozoruhodný vhled do Božího srdce. Ale nedivil bych se, kdybyste si toho při čtení Bible nikdy nevšimli. To proto, že ve většině českých překladů chybí v tomto verši slovo srdce, a je to vyjádřeno nějakým opisem jako třeba „z rozmarů“ (ČEP) atp. I v tom ČSP najdeme slovo srdce jen v poznámce dole. Ale v hebrejském originále skutečně je srdce, Boží srdce, a tady bychom se měli zastavit, se zatajeným dechem.

Co to znamená, že Bůh *pokořuje, zarmucuje, skličuje*,... člověka, ale NEčiní tak ze svého srdce? Takže někdy Bůh jedná ze srdce a jindy nejedná ze srdce? Jaký je Bůh v hloubi svého srdce? A co to znamená pro nás?

To se dnes pokusíme vyčíst. Jádro je v té jedné větě, kterou máme před očima, ale pomůže nám širší záběr.

Nejprve krátký literární úvod. Nebojte, nebude to dlouhé, ale je v tom klíč k porozumění. Kniha Pláč má 5 kapitol. 5 básní. Říká se, že poezie je jako horská řeka: čím více sevřená skalami, tím je divočejší. To dokonale vystihuje i hebrejskou poezii, je sevřená přísnými pravidly, ale uvnitř to vře a víří emocemi. Do jakého řádu je vměstnán Pláč Jeremjášův? Všimněte si ve svých Bibliích, kapitoly 1. a 2., 4. a 5. mají přesně po 22 verších, každý verš začíná postupně písmenem hebrejské abecedy. Prostřední, 3. kapitola je psána také v abecedním pořadí, ale má 66 veršů (3 x tolik). A uprostřed, v centru, v jádru, v SRDCI této básně je odhaleno SRDCE Boží. To je ten náš verš **3,33**. To by nás mělo trknout, jsme v epicentru sdělení celé básně. Tady je to nejdůležitější. Boží srdce. To nás zajímá.

Ale opatrně, nespíchejme zbytečně, aby nám něco neuniklo. Jak se vlastně Jeremjáš dostal k vhledu do Božího srdce? Co se děje v Jeremjášově srdci?

Pláč 3,18-23 „*Je veta po mě i po mém čekání na Hospodina,... má duše se rozpomíná, hroutí se ve mně...*“

Slyšíte? Beznaděj, vnitřní kapitulace, zhroucení v duši, je na dně,... Je uvnitř totálně zbořenej, zhroucenej. To je v situaci, kdy Jeruzalém padl a z trosk chrámu stoupá kouř. Jeho duše odráží celonárodní tragédii. Spolu s celým Izraelským národem je uvnitř zhroucený, na dně,... ale na dně nezůstává... **bere si to k srdci**, s důvěrou očekává... a dočkal se, poznává Boží milost.

Napřed Jeremjáš reflektuje své vlastní SRDCE, a poté je mu dáno nahlédnout do Božího SRDCE. Jsme svědky setkání dvou srdcí – srdce člověka a srdce Božího.

Všimněte si, dochází k tomu skrze bolest. Jeremjáš prožije ukrutnou vnitřní bolest, skrze ni dojde k poznání Boží milosti a odtud k vhledu do Božího srdce.

Vzpomínám, když jsem kdysi ještě nevěřil, a přitom už jsem chtěl uvěřit, nevěděl jsem jak, ale měl jsem jedno přání: až se to stane, aby to nebolelo... A ono to pak bolelo... Hodně to bolelo. Až zpětně mi potom došlo, že to bylo nutné, cosi se ve mně muselo zbořit, abych byl schopný v Ježíši Kristu zahlédnout Boha.

Neříkám, že to tak musíš mít taky. K poznání Boha nedocházíme skrze předem dané šablony a vzorce. Ale nedivil bych se, kdyby ti bylo dáno bližší a hlubší poznání Boha skrze bolest. Skrze bolest v srdci se tvé srdce setká s Božím srdcem. Tak se rodí a prohlubuje náš vztah s Bohem. V setkání a setkávání tvého srdce s Božím srdcem.

Co poznal z Božího srdce Jeremjáš? Něco zvláštního, překvapivého, až zarážejícího. Že Bůh zarmucuje, pokořuje, ... ale nečiní tak ze srdce. Jak tomu máme rozumět?

Připomeňme si, děje se to v kontextu celonárodní tragédie. Dobyť Jeruzaléma a zničení chrámu, odvlčení Židů do babylónského zajetí. Z celé knihy Pláč a skrz Bibli je evidentní, že to bylo v Boží režii. To Bůh je takto zarmoutil a pokořil. Dlouho si o to koledovali. Přitom, jak se tu dovídáme, NEučinil tak ze srdce. Toto pochopil Jeremjáš, když se jeho srdce setkává s Božím srdcem.

Podobně to viděl už před ním prorok Izajáš, když takto prorokuje: *Bůh „Vykoná své dílo, jemu nevlastní, udělá svou práci, jemu cizí.“ (Iz 28,21b)* Ano Bůh vykonává soud, Bůh ve spravedlivém hněvu trestá. Vždyť Bůh je spravedlivý, rozhoduje se tak v souladu se svým charakterem; to se nedá zpochybnit, ... ale v jistém slova smyslu mu to není tak úplně vlastní, svým způsobem je mu to cizí. NEjde mu to z hloubi srdce. Rozuměj, Bůh není jako Grinch, Bůh není, jako i my někdy jsme. Pokud Bůh způsobuje bolest, nemá z toho radost, a už vůbec ne škodolibou radost. Netěší ho to. Ano, hněvá se, když je k tomu důvod, ale nevyžívá se v tom. Nemá v sobě zlomyslnou pomstychtivost.

Jako dobří rodiče někdy prostě učiní výchovné opatření, a je to dobře, když jsou spravedliví, však to dělají z lásky, ale vůbec z toho nemají radost.

Jako lékař někdy se rozhodne k nepříjemnému zákroku, ale nevyžívá se v tom, když je to pacientovi nepříjemné.

Ano, někdy Bůh zarmucuje, pokořuje, koná tak ve své spravedlnosti a dobrotě a vůbec tím nepopírá ani nevyprazdňuje svoji lásku, ale nikdy z těch bolestivých zákroků nemá radost, nejde mu to z hloubi srdce.

Jak to tedy má Bůh v hloubi svého srdce? Co mu jde opravdu ze srdce? Proroku Jeremjášovi to sám Bůh prozradil, dal mu opět nahlédnout do svého srdce, když říká o svém lidu: *„Budu se z nich veselit, z celého srdce a z celé duše prokazovat dobro.“ (Jer 32,41)*

Moji milí, takto to má Bůh ve svém srdci: z hloubi svého srdce prokazuje dobro. Ve svém srdci je Bůh milosrdný a milostivý. Z toho má radost, z toho se veselí, když nám prokazuje dobro. To ho upřímně těší, když nám prokazuje milosrdenství. Z hloubi svého srdce je k nám dobrý, milosrdný a milostivý. To je mu bytostně vlastní.

Když budete číst Bibli, všimněte si, pokud se Bůh hněvá, má k tomu důvod. My lidi si o to koledujeme. Když ale Bůh prokazuje milosrdenství, když prokazuje dobro, žádný důvod nepotřebuje. On to tak prostě v srdci má. To je jeho přirozenost.

Jonathan Edwards (nejvýznamnější teolog a myslitel Ameriky 18. stol.) to shrnul tak, že Bůh *„má potěšení v milosrdenství, ale soud je jeho práce, která mu vlastní není.“*

Přátelé a to obojí se setkává na kříži, ve smrti Ježíše Krista, syna Božího. Spravedlivý Boží soud, který Bohu vlastní není, nejde mu ze srdce, nemá z toho potěšení a zároveň Boží milost, která mu jde opravdu ze srdce.

Co si z toho všeho vezmeš? Co to s tebou udělá? Nech to na Pánu Bohu. Víš, ono to je tak trochu jako s Grinchem. Jeho zahořklé, škodolibé, zlomyslné, pomstychtivé srdce se začalo měnit pod vlivem dobrého srdce malé Cindy.

Podobně je to s námi. Když se ve svém srdci potkáváš se srdcem Božím.

Takže jedna jediná rada na závěr: poznávej Boha, tak, jak on sám se nám dává poznat v Bibli, vystavuj se jemu, nebraň se mu. Možná tě provede skrze bolest, možná ne, nech to na něm, ať on sám ti poodkrývá sám sebe. Ať Bůh sám tě ovlivňuje a formuje do podoby svého charakteru. A pak třeba poznenáhlu zjistíš, že z cizího neštěstí už nemáš radost, zlomyslnost vyšumí, a zjistíš, že stále přirozenější bude pro tebe prokazovat dobro, milosrdenství a milost. Půjde ti to ze srdce, protože jsi pod vlivem Božího srdce.

AMEN!